

PAŠVALDĪBU IELU UN CEĻU UZTURĒŠANAI UN REKONSTRUĒŠANAI PAREDZĒTO LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA LIKUMĪBA UN LIETDERĪBA

Latvijas Republikas Valsts kontrole

Skanstes ielā 50, Rīgā, LV - 1013

Tālrunis: +371 67017500

Fakss: +371 67017673

E-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

Mājaslapa: <http://www.lrvk.gov.lv>

Oskars Erdmanis

Piektā revīzijas departamenta Trešā sektora vadītājs

oskars.erdmanis@lrvk.gov.lv

Pēteris Bricis

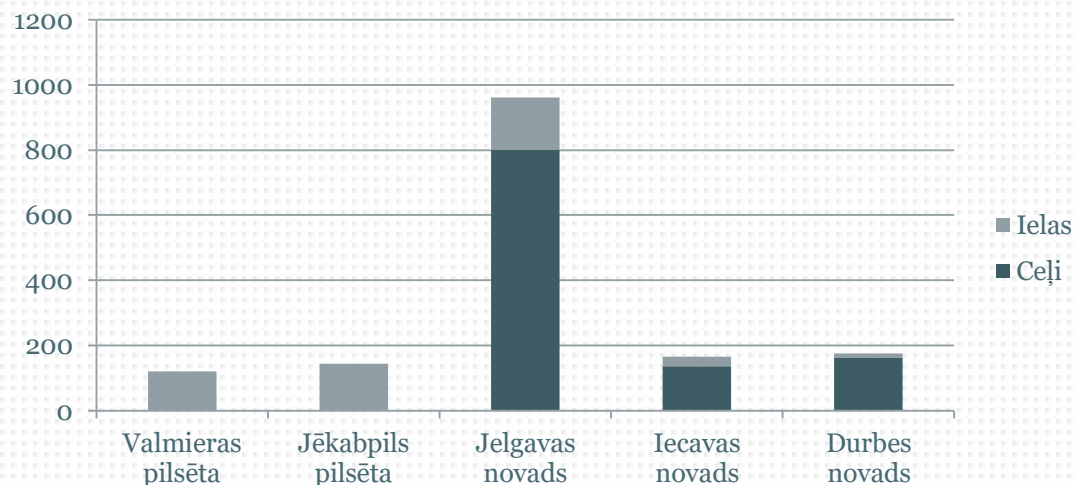
Piektā revīzijas departamenta valsts revidents

peteris.bricis@lrvk.gov.lv

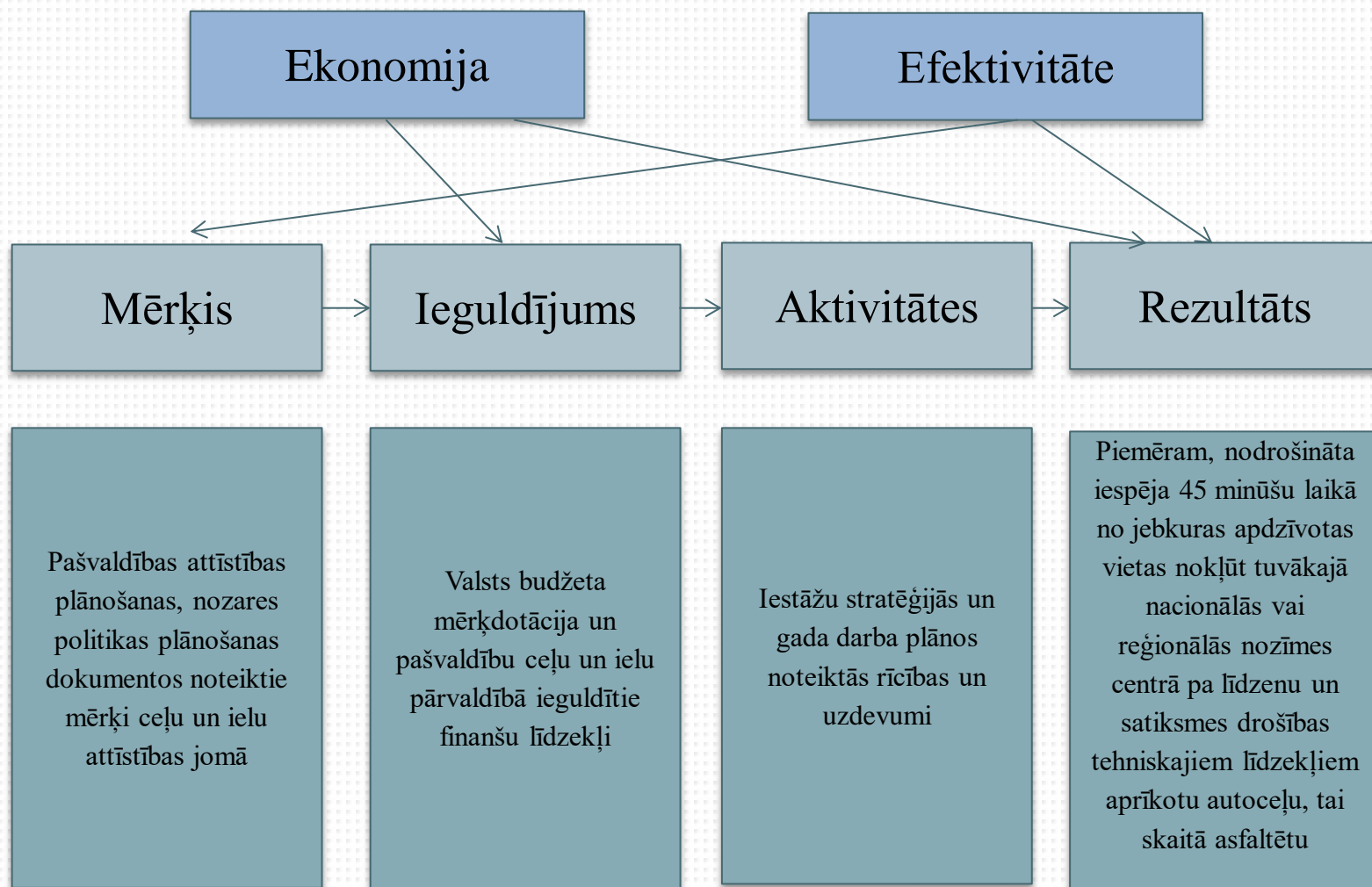
01.11.2017.

REVĪZIJAS MĒRĶIS UN APJOMS

- ❑ Revīzijas mērķis bija pārbaudīt, vai pašvaldības ir nodrošinājušas finanšu līdzekļu ielu un ceļu uzturēšanai un rekonstruēšanai izlietošanas likumību un lietderību.
- ❑ Revīzija tika veikta piecās pašvaldībās: Valmieras un Jēkabpils pilsētas, Iecavas, Jelgavas un Durbes novadu pašvaldībās, kurās ceļu un ielu kopgarums ir 1571,71 km.

LIETDERĪBA – EKONOMIJA UN EFEKTIVITĀTE

REVĪZIJAS APJOMS (VĒRTĒTIE JAUTĀJUMI)

- Vai Satiksmes ministrija, īstenojot politiku, un pašvaldības, izlietojot finanšu līdzekļus, ir nodrošinājušas, ka pašvaldību iedzīvotāji un komersanti (lauksaimniecības, pārtikas ražošanas, mežsaimniecības komersanti) pa pašvaldību ceļiem un ielām ērti un droši var sasniegt attīstības centrus vai valsts autoceļus, kas ved uz attīstības centriem?
- Vai pašvaldību sagatavotie ceļu un ielu pārvaldības dokumenti atbilst normatīvo aktu prasībām un ietver aktuālu informāciju?
- Vai iepērkot uzturēšanas pakalpojumus ir piemērotas publisko iepirkumu likumā noteiktās procedūras?
- Vai pašvaldību ceļu un ielu uzturēšanas darbi ir veikti dokumentos norādītajā apjomā?
- Vai ir izstrādātas kontroles procedūras ceļu un ielu uzturēšanas darbu izpildes kontrolei?

NORMATĪVAIS REGULĒJUMS - ATBILDĪBA

- **Likums par budžetu un finanšu vadību** (46.panta pirmā daļa)

Iestāžu vadītāji ir atbildīgi par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem.

- **Valsts pārvaldes iekārtas likums** (17.panta pirmā daļa un otrās daļas 6.punkts, 30.panta otrā daļa)

Iestādes vadītājs:

- *organizē iestādes funkcijas pildīšanu un atbild par to, vada iestādes administratīvo darbu, nodrošinot tā nepārtrauktību, lietderību un tiesiskumu;*
- *izveido iestādes iekšējās kontroles sistēmu, kā arī uzrauga un uzlabo to.*

REVĪZIJAS GALVENAIS SECINĀJUMS

☐ Pašvaldību darbība, pārvaldot ceļu un ielu infrastruktūru, ne vienmēr nodrošina finanšu līdzekļu ekonomisku izlietojumu, kā arī kontroles trūkuma un normatīvo aktu prasībām neatbilstoši sagatavotu dokumentu dēļ nav iespējams gūt pārliecību par veikto ceļu un ielu uzturēšanas darbu nepieciešamību un izpildi.

- Kontroles trūkums
- Būtiskas nepilnības dokumentos
- Neekonomisks izlietojums

DEFINĪCIJA – SAIMNIECISKS DARĪJUMS

Pašvaldības grāmatvedībā uzskatāmi ir atspoguļojami visi saimnieciskie darījumi un grāmatvedību kārto tā, lai varētu:

- gūt skaidru un patiesu priekšstatu par darbības rezultātiem;
- **varētu konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei;**
- grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai.

Likuma “Par grāmatvedību” 2.pants.

CEĻU UN IELU UZTURĒŠANAS PROCESS

Lai veiktu efektīvu finansējuma izlietojuma kontroli, ir nepieciešams veikt nopietnu ceļu un ielu seguma apsekošanu pirms un pēc uzturēšanas darbu veikšanas.

Apsekošana

- Ceļu tehniskā stāvokļa apsekošana
- Situācijas fiksēšana apsekošanas žurnālā, norādot: apsekošanas datumu, apsekotā ceļa nosaukumu un kilometrāžu, atklātos trūkumus, nepieciešamos pasākumus trūkumu novēršanai un trūkumu novēršanas termiņu

Darbu izpilde un pēcpārbaude

- Trūkumu novēršanas darbu veikšana un darbu veikšanas izpildes kontrole uz vietas darbu veikšanas vietā
- Trūkumu novēršanas laikā veikto darbu norādīšana darbu nodošanas un pieņemšanas žurnālā, norādot precīzu darbu veikšanas vietu, laiku un apjomu
- Atzīmes par trūkumu novēršanu izdarīšana ceļa tehniskā stāvokļa apsekošanas žurnālā

Samaksa

- Darbu pieņemšanas – nodošanas akta sagatavošana un parakstīšana
- Rēķina saskaņošana, apstiprināšana un samaksa

REVĪZIJĀ KONSTATĒTAIS (1)

Informācijas par ceļu un ielu apjomu iegūšana un aktualizēšana:

- Pašvaldības savos ceļu un ielu sarakstos ir norādījušas ceļiem un ielām neatbilstošus seguma veidus;

Piemēram, ir norādīts gan asfalta, gan grants segumu, lai gan šīs ielas veido tikai asfalta segums vai grants segums.

- Pašvaldības nepārskata ceļu un ielu sarakstus un MK 15.09.2009. noteikumos Nr.1052 (spēkā līdz 30.06.2017.) noteiktajā termiņā VAS “Latvijas Valsts ceļi” neiesniedz aktualizētus ceļu un ielu sarakstus.

Pilnīgas un aktuālas informācijas pieejamība par pašvaldību ceļu un ielu infrastruktūras apjomu ir būtisks priekšnoteikums finanšu līdzekļu plānošanai un precīzam mērķdotācijas aprēķinam.

REVĪZIJĀ KONSTATĒTAIS (2)

- ❑ Ceļu un ielu uzturēšanas klases nebija noteiktas visiem ceļiem un ielām. Kopumā revīzijas apjomā iekļautās pašvaldības uzturēšanas klases nebija noteiktas vismaz 129,17 km pašvaldību ceļu un ielu.
- ❑ Pašvaldību ceļiem un ielām, kuriem ir noteiktas uzturēšanas klases, tās pretēji MK 09.03.2010. noteikumos Nr.224 noteiktajam ir noteiktas, neveicot transportlīdzekļu satiksmes intensitātes mērījumus – transportlīdzekļu satiksmes intensitātes mērījumi netika veikti.
- ❑ Pašvaldības nav izvērtējušas ceļu sociāli ekonomisko nozīmību un transporta satiksmes intensitāti un ceļu sarakstos tiek iekļauti tādi ceļi, kuri netiek uzturēti.

Piemēram, pašvaldību ceļu un ielu sarakstā tiek iekļauti ceļi, lai gan 2014. un 2015.gadā šie ceļi netika uzturēti.

REVĪZIJĀ KONSTATĒTAIS (3)

- ❑ Ierobežota finansējuma apstākļos ceļu uzturēšanas darbi ir jāveic prioritārā secībā, ņemot vērā konkrētā ceļa ekonomisko un sociālo nozīmi.

MK 09.03.2014. noteikumu Nr.224 "Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli" 9.punkts.

Pašvaldības ne vienmēr ir noteikušas prioritāri uzturamos ceļus un ielas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanai, ne vienmēr vairāk darbus ir veikušas uz sociāli un ekonomiski nozīmīgākiem ceļiem.

REVĪZIJĀ KONSTATĒTAIS (4)

Pašvaldībai uz “C” klases uzturēšanas ceļiem vienu reizi ceturksnī un uz “D” klases uzturēšanas ceļiem vienu reizi pusgadā jāveic uzturēšanas prasību izpildes kontrole – apsekošana.

Pašvaldību veiktajā apsekošanā ir konstatēti vairāki trūkumi:

- vairākos gadījumos veiktie ieraksti ir vispārīgi un pēc tiem nav iespējams identificēt konkrētu ielas posmu, kurā trūkums konstatēts. Piemēram, atrašanās vietas ailē ir norādīts “Visa pilsēta”, “Grantēto ielu greiderēšana”, kas liedz kontrolēt izdarītā darba apjomu un lietderību;
- pašvaldībā ielu apsekošana pilsētā netiek veikta atbilstoši pašas pašvaldības noteiktajam, t.i., reizi divās nedēļās, kā arī ielu apsekošana ir veikta dienā, kad atbildīgajam darbiniekam bija brīvdiena;

Piemēram, pašvaldība, normatīvajā aktā noteiktajā termiņā, nav veikusi 158 ceļu un ielu posmu apsekošanu, kuru kopējais garums ir 134,43 km.

REVĪZIJĀ KONSTATĒTAIS (5)

Valsts revidenti, apsekojot pašvaldību ceļus un ielas, konstatēja, ka pašvaldībās ir arī ar zāli aizauguši ceļi.

REVĪZIJAS IETEIKUMI UN PANĀKTIE UZLABOJUMI (1)

☐ Pašvaldībām tika sniegti 29 ieteikumi;

Šobrīd pašvaldībās ir ieviesti visi sniegtie ieteikumi.

☐ Satiksmes ministrijai tika sniegti 4 ieteikumi.

3 ieteikumi ieviesti, 1 ieteikuma ieviešana ir uzsākta.

REVĪZIJAS IETEIKUMI UN PANĀKTIE UZLABOJUMI (2)

- Pašvaldības ir nodrošinājušas aktuālu datu iekļaušanu ceļu un ielu sarakstos.
- Ceļu uzturēšanas klases ir noteiktas, ņemot vērā transportlīdzekļu satiksmes intensitāti uz pašvaldības ceļiem.
- Definētas prioritātes pašvaldības ceļu un ielu infrastruktūras attīstībai un ikdienas uzturēšanai.

REVĪZIJAS IETEIKUMI UN PANĀKTIE UZLABOJUMI (3)

- ❑ Pilnveidotas kontroles, lai regulāri veiktu uzraudzību pār ceļu un ielu pārvaldības jomā pašvaldības noteikto uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu.
- ❑ Ir izstrādātas un pilnveidotas vidēja termiņa autoceļu fonda izlietojuma programmas un pilnveidota budžeta plānošanas un attīstības plānošanas sasaiste.
- ❑ Ceļu un ielu ikdienas uzturēšanai finanšu līdzekļu izlietojums tiek plānots gada griezumā, tādējādi nodrošinot darbu izpildi un kontroli, kā arī nodrošinot pēctecīgu veicamo darbu īstenošanu.

REVĪZIJAS IETEIKUMI UN PANĀKTIE UZLABOJUMI (4)

- ❑ 2017. gada 27. jūnijā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 361 “Pašvaldību ceļu un ielu reģistrācijas un uzskaites kārtība”, kuros ir pārskatīta pašvaldību ceļu un ielu reģistrācijas un uzskaites kārtība, piemēram, ir noteiktas VAS “Latvijas Valsts ceļi” tiesības izslēgt no ceļu un ielu reģistra pašvaldības ceļus un ielas, ja tiek konstatēta neatbilstība faktiskajai situācijai un pašvaldība konstatēto neatbilstību nenovērš.
- ❑ 2017. gada 5. septembrī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 529 “Pašvaldību autoceļu uzturēšanas pārraudzības kārtība”, kuros ir precizēta pārbaužu veikšanas kārtība. Piemēram, noteikumi paredz, ka gadījumā, ja autoceļu uzturēšanas darbos izmantotajiem būvizstrādājumiem nav atbilstošas ekspluatācijas īpašību deklarācijas vai atbilstības deklarācijas, tiek informēts Patērētāju tiesību aizsardzības centrs tālākai rīcībai kompetences ietvaros.
- ❑ Tiek organizēti informatīvie mācību semināri pašvaldību kapacitātes stiprināšanai.

REVĪZIJAS IETEIKUMI UN PANĀKTIE UZLABOJUMI (5)

- ❑ Ministrija ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu “Transporta attīstības pamatnostādņu 2014.–2020. gadam starpposma izvērtējums”, kurā analizēta uzdevumu izpilde, tostarp norādot, ka līdz 2017. gada 31. decembrim nepieciešams apzināt visa autoceļu tīkla (tostarp pašvaldību ceļu) stāvokli kopumā.
- ❑ Lai Valsts kontrole ieteikumu varētu atzīt par ieviestu, ir nepieciešams sagaidīt ministrijas atzinumu par autoceļu tīkla stāvokli un izvērtēt, kā tas tiks ņemts vērā, lai noteiktu rīcības virzienus, uzdevumus un konkrētus pasākumus, kas koordinētu pašvaldību ceļu un ielu infrastruktūras attīstību un valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvu izmantošanu.

PALDIES PAR
UZMANĪBU!